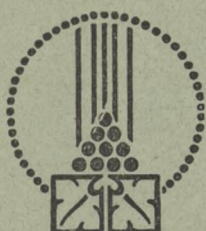

SPRAWOZDANIE

ZWIĄZKU MŁODZIEŻY POLSKIEJ ŻEŃSKIEJ

ZA ROK

1929.

PRZEMYSŁ 1930 R.

NAKŁADEM ZWIĄZKU MŁODZIEŻY POLSKIEJ ŻEŃSKIEJ.
Z Drukarni Jana Łazora w Przemyśle.

SPRAWOZDANIE

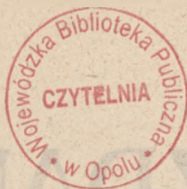
ZWIĄZKU MŁODZIEŻY POLSKIEJ ŻENSKIEJ W PRZEMYŚLU

ZA ROK
1929.

Kolekcja
Emila Kornasia

PRZEMYŚL 1930 R.
NAKŁADEM ZWIĄZKU MŁODZIEŻY POLSKIEJ ŻEŃSKIEJ.
Z Drukarni Jana Łazora w Przemyślu.

CM KEK

317573

TREŚĆ.

- I. Słowo wstępne.
 - II. Działalność Rady Związkowej.
 - III. Działalność Zarządu Związku.
 - A) Sprawozdanie ogólne :
 - 1. działalność wewnętrzną.
 - 2. działalność zewnętrzną.
 - B) Sprawozdanie finansowe.
 - IV. Działalność Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Żeńskiej.
 - A) Sprawozdanie ogólne :
 - 1. kierunek religijny i wychowawczy.
 - 2. praca oświatowa.
 - 3. praca zawodowa.
 - B. Statystyka Stowarzyszeń :
 - 1. Patronatów i zarządów Stow.
 - 2. Stowarzyszeń.
 - V. Uwagi końcowe.
-

Wpisano do Księgi Akcesji

Akc. D1 nr 84/2012/..... CM

I.

Słowo wstępne.

Związek Młodzieży Polskiej Żeńskiej, pierwotnie jako „Oddział Młodzieży Żeńskiej” przy Związku Młodzieży Polskiej (Męskiej), założono już pod koniec 1919 roku.

Twórcą i organizatorem od roku 1919 aż do roku 1927 był obecny Sekretarz Jeneralny Związku Mł. Pol. (męskiej) Ks. Józef Matusz. W tym czasie zorganizował Związek przemyski, zakładał Stowarzyszenia i roztaczał ze Związku mieszanego zwierzchnią opiekę nad Młodzieżą męską i żeńską aż do czasu, kiedy rozrost liczbowy Stowarzyszeń jednych i drugich wyłonił potrzebę rozdziału agend na dwa oddzielne i samodzielne Związki.

Rok 1927 stał się wydarzeniem przełomowym w historii Związku mieszanego i w dalszym rozwoju Stowarzyszeń, gdyż w tym roku w dniu 29 czerwca Zjazd Delegowanych, postanowił uchwałą i zadecydował powstanie odrębnego i samodzielnego Związku dla Młodzieży Żeńskiej, na którego czele stanął obecny Sekretarz Jeneralny Ks. Marcin Tomaka.

Formalne zrealizowanie uchwały Zjazdu Del. dokonało się dekretem przyjęcia — Związku Młodzieży Polskiej Żeńskiej w Przemyśle — w poczet zwyczajnych członków przez Zjednoczenie Młodzieży Polskiej w Poznaniu L. 1893/27 z dnia 16/VII. 1927 r. i nominacją Sekretarza dla Związku Żeńskiego w osobie Ks. Marcina Tomaki, przez Najprzew. Księdza Biskupa Anatola Nowaka w maju 1928.

Rok sprawozdawczy 1929 jest zatem dziesiątym rokiem istnienia i działalności Związku Młodzieży Polskiej Żeńskiej na terenie diecezji przemyskiej.

Dziesięciolecie to było pełnem powolnej i mozolnej a zwłaszcza w początkach trudnej pracy, ale tak koniecznej

i owocnej. Dorobek cyfrowy tej pracy jak na początek, ani zbyt mały ani zbyt duży, daleko większy moralny, który ugruntował rację i potrzebę organizacji młodzieży katolickiej przez Stowarzyszenia, jako pierwsze szeregi w zakresie Akcji Katolickiej.

Do rzędu Stowarzyszeń żeńskich, które z liczby 15-tu Stow. w roku 1920 mają poza sobą dziesięć lat pracy, zaliczyć należy Stow.: w Albigowej, w Dembowcu, Grochowcach, Kraczkowej, Przedmieście-Łańcut, Markowej i Wysockiej ad Łańcut na ogólną dziś sumę Stowarzyszeń 53. Mamy jednak nadzieję, że przechodząc w drugie dziesięciolecie, ugruntowana racja i potrzeba tak pożytecznej organizacji Stowarzyszeń, dopomoże nam do dalszego rozwinięcia podstaw pracy, stworzonych dotychczas.

Z tej okazji pozwalamy sobie złożyć serdeczne wyrazy wdzięczności i czci tym wszystkim, którzy przed 10-ciu laty przyczynili się jakkolwiek cegiełką ofiary i bezinteresownej pracy do powstania i umocnienia wysiłków Związku, a przez to naszej Organizacji Młodzieży pozaszkolnej. Szczególnie pragniemy złożyć synowską wdzięczność i hołd dla Naszego Najwyższego Protektora w Osobie Najdostojniejszego Arcypasterza Ks. Biskupa Anatola Nowaka, za Jego bezgraniczną życzliwość, pomoc i opiekę w stronę Związku i Stowarzyszeń Młodzieży zwróconą. Następnie składamy szczerą podziękę dla twórcy i organizatora do r. 1927 Przew. Ks. Józefowi Matuszowi Sekretarzowi Jen., który pierwszy położył podwalinę pod późniejszy Związek Mł. Żeń. P. T. Przew. XX. Proboszczom — Wikariuszom i Katechetom jako Protektorom i Patronom Stowarzyszeń, składamy szczerze wyrazy gorącej wdzięczności za wszelką pomoc, jak również WP. Patronom i Patronkom świeckim za pracę i trudy około dobrze pojętej sprawy, skierowanej w stronę młodego pokolenia, a wreszcie centrali naszej — Zjednoczeniu Młodzieży Polskiej w Poznaniu — za usługi i wskazówki skierowane w stronę Związków i Stowarzyszeń w całej Polsce.

Niniejsze Sprawozdanie przedstawia w części pierwszej wyniki i stan pracy jednego tylko z trzech ogniw naszej organizacji, która się składa: z Stowarzyszeń (lokalnych), Związków (diecezjalnych), Zjednoczenia Młodzieży Polskiej (Centrala Ogólnokrajowa) — mianowicie, działalność Związku Młodzieży Polskiej Żeńskiej diecezji przemy-

skiej; zaś w drugiej części przedstawia działalność Stowarzyszeń podległych i działających na terenie Związku.

Tło i stosunki, w których rozwijała się działalność Związku w roku sprawozdawczym 1929, nie wiele różniły się od stosunków w roku poprzednim. Warunki polityczne, społeczne, położenie ekonomiczne kraju, trudności w działalności organizacji społecznej a w szczególności organizacji Młodzieży katolickiej w Stowarzyszeniach, doznawały stałej aczkolwiek bardzo powolnej poprawy. Charakterystycznym rysem działalności całorocznej Związku była przewodnia myśl, by istniejące Stow. umocnić, ożywić i ugruntować organizacyjnie a nowe Stow. powołać do życia i stworzyć w powiatach okręgi. Praca ta podjęta w roku 1929, nie dała w wyniku gotowych już i sprawnie działających okręgów, ale sprawę tę posunęła daleko naprzód.

Sekretarjat Związku.

II.

Działalność Rady Związkowej.

Każda organizacja, szczególnie większa, musi mieć ustrój pod niejednym względem podobny do państwa, czyli musi mieć władzę ustawodawczą i kontrolną, sądowniczą i wykonawczą. Władzę ustawodawczą Związku tworzy ogół Stowarzyszeń, za pośrednictwem swych delegatek, zebranych raz do roku na Zjeździe Delegowanych.

Władzą wykonawczą w ścisłym tego słowa znaczeniu jest Zarząd Związku, składający się zazwyczaj z jednej osoby, zwanej - Sekretarzem Jeneralnym. Natomiast władzę kontrolną i wykonawczą w szerszym znaczeniu, posiada obecnie instytucja kolegjalna, zwana — Radą Związkową, — która wyłania z siebie organ kontrolny w postaci Komisji Rewizyjnej, jeśli chodzi o kontrolę ksiąg kasowych i kasy związkowej. Ponieważ najwyższa instancja Związku, — Zjazd Delegowanych — zbiera się tylko raz w roku zwyczajnie, wobec tego Zarząd Związku musi mieć instytucję, która ten Zjazd Delegowanych niejako zastępuje w ciągu roku i od której może Zarząd Związku zażądać rady i pomocy.

Zjazd delegowanych w roku 1929 w dniu 29 czerwca w Przemyśle powołał do Rady Związkowej następujące osoby: WP. W. Drużbacka — Prałkowce, T. Ekiertówna — Przemyśl, M. Górski — Rożwienica. A. Kasprzycka — Kosienice, Baronowa A. de Lago — Grochowce, M. Saramańska — Przemyśl, K. Męska — Sanok, K. Rawicka — Przemyśl, M. Wielgus — Rymanów, J. Wnękowska — Boguchwała, T. Tęczarówna — Przemyśl, T. Trojanowska, A. Wojnarowska, J. Jakóbczyńska — z Przemyśla. Ks. Józef Matusz Sek. Zw. M.

Zarząd Związku zwołał pierwsze posiedzenie Rady Związkowej w dniu **5 listop.** na którym ukonstytuował się Zarząd Rady Związkowej następująco: WP. Wanda Drużbacka — przewodnicząca Rady, WP. Marja Saramańska — sekretarka, poczem z grona Rady wybrano do Komisji Rewizyjnej WP. Baronową de Lago, jako przewodniczącą, K. Męską i A. Wojnarowską i kooptowano WP. L. Fiałkiewicza.

W ciągu roku 1929 zbierała się Rada Zw. trzy razy na swoje zebrania, na których Ks. Sekretarz zdawał sprawozdania z działalności Związku i zapoznawał z trudnościami i potrzebami bieżącymi. Rada Zw. w miarę możliwości starała się potrzebom przedłożonym zaradzić, owiana wielką życzliwością dla Zarządu Związku i spraw aktualnych dotyczących Stowarzyszeń Młodzieży w diecezji. Z łona Rady powstały trzy komisje dla spraw specjalnej wagi t. j. komisja oświatowa, finansowa i rolnicza, które w zakresie swoim miały opracowywać sposoby i środki w kierunku zleconych im przez Radę zagadnień, by z gotowymi wnioskami przybywać mogły na plenarne posiedzenia Rady Zw.

Zarząd Związku, korzystając z nadarzającej się sposobności, pragnie z tego miejsca Wszystkim członkom Rady Związkowej wchodzącym w skład w ciągu dziesięciolecia, złożyć szczerą podziękę za wszelkie trudy z usługą i za popieranie bezinteresowne działalności Związku przez łaskawą i zawsze chętną pomoc dla Zarządu Związku.

III.

Działalność Zarządu Związku.

Zarząd. Członkami Zarządu w roku sprawozdawczym był Ks. Marcin Tomaka jako Sekretarz Jeneralny, WP. Zofja Arbterówna, jako siła biurowa i WP. Jadwiga Jakóbczyńska (pół roku), jako siła instruktorska p. r.

Podział pracy członków Zarządu był następujący:

1) Ks. Marcin Tomaka zajmował się pracą na wewnątrz i zewnątrz Związku.

2) WP. Zofja Arbterówna, przydana do pomocy Ks. Sekretarza, prowadziła w ciągu roku cały tok prac biurowych t. j. księgowość i kasę Związku.

3) WP. Jadwiga Jakóbczyńska, zajmowała się jako pomocnicza siła instruktorska przysposobieniem rolniczem do września, gdyż w tym czasie objęła posadę nauczycielki.

A. Sprawozdanie ogólne.

1. Działalność wewnętrzna Związku.

a) działalność biurowa.

1) *Konferencje biurowe.* Konferencje Ks. Sekretarza odbywały się dość często w miarę wynikłych potrzeb z członkami Rady Zw. i Protektorami, z członkami Patronatów, Zarządów Stow. i osób zainteresowanych i postronnych. Z ważniejszych konferencyj biurowych spisywano protokoły.

2) *Dział korespondencji.* Do biura Związku wpłynęło w ciągu roku 715 pism i listów. Wysłano 439 pism tak, że dziennik protokołu zamknięto pozycją otrzymanych i wysłanych pism w liczbie 1153. W porównaniu do roku 1928, liczba korespondencji powiększyła się o 272.

Do Stowarzyszeń wysłano 12 okólników wykonanych jużto na powielaczu 8, lub drukowanych w formie kwartalnych „Wiadomości--okólnik“ w liczbie 4.

3. *Działalność sprawozdawcza.* Zarząd informował kilka razy do roku członków Rady Zw. o działalności Związku

na jej posiedzeniach. Wydał sprawozdanie drukiem za rok 1928 w 1500 egzemplarzach, które rozesłał do wszystkich Związków w Polsce, Stowarzyszeń, P. T. XX. Proboszczów, Patronów i Sympatyków.

4) *Biblioteka podręczna*. W dniu 31/XII. 1929 inwentarz biblioteki podręcznej wykazał 177 numerów, w tem 116 tomów dzieł poważniejszych i 61 egz. książek i broszur pomniejszych. Na zakup książek lub oprawę wydano 252 zł. 35 gr. Biblioteka podręczna ma charakter naukowo-instrukcyjny, a nadto mieści komplety wszelkich wydawnictw Zjednoczenia.

5) *Dział handlowy*. Obok działu handlowego w zakresie niezbędnych materiałów i środków, dotyczących strony ideowej i technicznej organizacji a także wydawnictw Zjednoczenia, Zarząd prowadził dodatkowo dział handlowy materiałów dewocyjnych i przyjął komisosowo rozsprzedaż V-go tomu Kazań Ks. Biskupa K. Fischera, przeznaczając czysty i minimalny zysk na cele Związku.

b) Działalność pozabiurowa.

1) *Wizytacje i delegacje*. Ogółem w ciągu roku dokonał Zarząd wizytacji w 35-ciu Stowarzyszeniach, a ponadto w roli delegata Związku wyjeżdżał Ks. Sekretarz około 15 razy na różne imprezy i uroczystości w Stowarzyszeniach. W sprawach zakładania nowych Stowarzyszeń na zaproszenie, wyjeżdżał Ks. Sekretarz 10 razy. Na jesieni 1929 wizytował wyniki końcowe konkursów przysposobienia rolniczego w 20-tu Stowarzyszeniach a w 13-tu Stow. brał osobiście udział w wystawach i pokazach konkursowych.

2) *Kursy*. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w Stow. kursy oświatowe dla Zarządów, przedkonkursowe dla przodowniczek i uczestniczek w konkursach p. r. a także w niektórych Stow. odbyły się trzymiesięczne kursy przemysłu i gospodarstwa domowego. Z wiosną 1929 t. j. w miesiącu marcu i kwietniu, Zarząd Związku urządził zloty Zarządów Stow. w miastach powiatowych jednodniowe i odbył z nimi w 9-ciu powiatach kursy oświatowe na tematy najskuteczniejszych sposobów pracy i środków organizacyjnych stosowanych w Zarządzie i Stowarzyszeniach. Nadto w części II-giej wspomnianych kursów, mieściły się tematy

rolnicze, dotyczące strony organizacyjnej, technicznej i fachowej konkursów p. r. W kursach tych wzięło udział około 45 Stow. z liczbą uczestniczek około 408.

3) *Zjazd Delegatek*. W dniu 29 czerwca 1929 odbył się Zjazd Delegatek z poszczególnych Stowarzyszeń, w którym wzięło udział 45 Stow. z ogólną liczbą przyjezdnych Druchen i Gości 200 osób. W prezydjum zasiedli: Ks. Prałat K. Bieda Dziekan i Proboszcz przy Katedrze w zastępstwie nieobecnego Ks. Biskupa Anatola Nowaka. WP. Wanda Drużbacka przew. Rady, Kasprzycka, M. Górska i B. Krawczukówna jako sekretarka. Po przywitaniu Szan. Gości i Druchen Delegatek przez Przewodniczącą Rady Zw. nastąpiły obrady z programem następującym: 1) Sprawozdanie z dział. Związku Ks. Sek. M. Tomaka. 2.) Ref. p. t. „Stow. Szkołą charakterów“ Ks. Prałat Dr. W. Tomaka. 3) Dyskusja nad ankietą „Na jakie trudności napotyka Stow. w mojej miejscowości“. 4) Zwiedzanie wystawy przemysłu domowego i robótek ręcznych. 5) Wniosek Zarządu Związku w sprawie sztandaru związkowego. 6) Przedłożenie rezolucyj zjazdowych. 7) Wolne głosy. 8) Zakończenie. Wieczorem tegoż dnia na sali Domu Katolickiego odbyło się wspólne zebranie towarzyskie, na którym obok popisów w deklamacjach i monologach wygłoszonych przez Druchny Del. odbyło się przedstawienie wspaniałe p. t. „Bohater Eucharystyczny“. Po przedstawieniu druchny i goście spędzili parę chwil mile na zabawach towarzyskich i wspólnej wymianie myśli.

4.) *Wystawa robót ręcznych*. Zarząd Związku z okazji Zjazdu Del. zorganizował wystawę robót ręcznych Druchen należących do Stowarzyszenia. W wystawie tej wzięło udział 15 Stowarzyszeń z ogólną liczbą eksponatów około 100.

5) *Zjazd Sekretarzy Jeneralnych*. Z ramienia Związku przemyskiego wziął udział w obradach XX. Sekr. Jen. i w posiedzeniu Rady Naczelnej w Poznaniu w dniu 8-go lipca Ks. Marcin Tomaka.

6) *Wycieczka na P. W. K.* W dniach 17, 18, 19 sierpnia w wycieczce na P. W. K. W Poznaniu wzięły udział Druchny ze Związku przemyskiego z okazji zlotu jubileuszowego w 10-ciolecie Związku Młodych Polek w Poznaniu w liczbie 27 uczestniczek.

2. Działalność zewnętrzna Związku.

1) *Propaganda*. Do działalności zewnętrznej Zarząd Związku zalicza pisma i wyjazdy Ks. Sekretarza w sprawach propagandy ideowej i finansowej. Z propagandy ideowej na pierwszy plan — w ciągu roku 1929 przewijała się myśl główna, aby czynniki kierownicze w miastach i wioskach przekonać o wartości ideałów naszej organizacji a tem samem o pozyskanie takowych do akcji tak wśród Duchowieństwa jako też wśród osób świeckich, celem wzmocnienia sieci organizacyjnej na terenie diecezji.

Tak samo mając na względzie Zarząd Związku niedostateczne podstawy natury finansowej, wygotował pisma załączone do wysyłanych sprawozdań za rok 1928, by łaskawi ofiarodawcy, zechcieli przyczynić się dobrowolnymi datkami na rzecz agend i akcji Związku. Propaganda ta przyniosła Związkowi 252 Zł. 15 gr. za co składa podziękowanie Zarząd Związku wszystkim ofiarodawcom.

2) *Biblioteki wędrownie i czytelnie*. Doceniając sprawność i dzielność organizacyjną niektórych Stow. postanowił Zarząd Związku uboższym przyjść w pomoc przez zasilenie ich pracy oświatowej bibliotekami wędrownymi. W tej myśli Zarząd Związku z własnych funduszków stworzył 12 kompletów Bibliotek Wędrownych z szafkami wartości 1696 Zł. 55 gr. i takowe oddał do użytku Stowarzyszeń, zabezpieczając ich całość i niezniszczalność wpłaconym udziałem 25 Zł. i regulaminem wypożyczeń książek. Z dobrodziejstw bibl. węd. korzystały Stow. w Prałkowcach, Krzywczy, Kosienicach, Kalwarji Paclawskiej, Krzemienicy, Wojaszówce Handzlówce, Rokietnicy, Przemyślu, Tyrawie Wołoskiej, Mrzygłodzie.

Komplet jednej biblioteki składa się z odpowiedniej szafeczki, 50 tomów treści beletrystycznej, 13 tomików treści ascetycznej i 28 broszur treści pogadankowej, by na podstawie materiałów pogadankowych mogły wygłaszać pogadanki i odczyty samodzielne — Druchny w danem Stowarzyszeniu.

Podobnie, aby obudzić większą poczytność w Stowarzyszeniach, Zarząd Związku przez pisma i wysyłkę okazową „Przew. Katol.“ i prospektów kursów imienia Ks. Sta-

szcza zachęcał Zarządy Stow. do abonowania tych pism dla miejscowych czyteln.

3) *Wyjazdy nadzwyczajne.* Z okazji urządzanych rekolekcji w domu Macierzystym SS. Służebniczek w Starejwsi, na zaproszenie Wiel. Matki Generalnej udał się tamże w dniu 26 lipca Ks. Sekretarz i po skończonych rekolekcjach, odbył kurs instrukcyjny dla zebranych SS. Służebniczek nauczycielek i wychowawczyń.

4) *Cykl wykładów w Sem. Duchownem.* W roku sprawozdawczym Sekretariat Związku przeprowadził szereg wykładów w Kole Pracy Kat. Społ. Alumnów Sem. przemyskiego, dotyczących ustroju naszej organizacji, metod pracy i środków organizacyjnych.

5) *Przysposobienie rolnicze.* Zarząd Związku mając na uwadze oświatę ogólną i wychowanie Młodzieży nie zapominał o jej przygotowaniu zawodowem. W roku sprawozdawczym zorganizował Zarząd Związku 50 zespołów konkursowych w 35-ciu Stow. z czego 39 zespołów doprowadziło konkursy p. r. do końca w 26-ciu Stow. Konkursy dotyczyły uprawy rośliny zbożowej, kukurydzy wczesno-bydgoskiej, kwiatów, a w hodowlanym, kur zielononózek. W uznaniu za pracę instruktorską Zjednoczenie Młodzieży Polskiej postawiło wniosek do Ministerstwa Rolnictwa L: 6661/30. z dnia 5 lutego 1930 o przyznanie remuneracji w wysokości 350 zł. na ręce WP. Jadwigi Jakóbczyńskiej, instruktorki p. r. przy Zarządzie Związku.

6) *Przyjęcie nowych członków.* W poczet zwyczajnych członków Zarząd Związku przyjął w roku sprawozdawczym następujące Stowarzyszenia: Orzechówka, Jasionów, Budy Łańcuckie, Budy Przeworskie, Krzemienica, Trzcinica Iwonicz, Tyrawa Wołoska, Bircza, Kalwarja Paćławska, Lubenia, Trzebowisko, Dąbrówki, Lacka Wola, Nienadowa Górna, Bukowsko, Jasło, Jasienica k) Brzozowa, razem 18 Stowarzyszeń, co w porównaniu do liczby Stowarzyszeń 47 z dnia 31 grudnia 1928 wykazują przyrost 38·5 %

B. Sprawozdanie finansowe.

Stona funduszków i finansów dyspozycyjnych w stronę agend i akcji Związku do roku 1928 była nieco słaba i niedostateczna w stosunku do potrzeb bieżących. W roku 1929 nieznaczna poprawa na lepsze nastąpiła na skutek rozbudowy dodatkowego działu handlowego przez sprzedaż dewocjonaljów.

Na fundusze te składały się następujące pozycje:

- 1) Składka Związkowa od Stowarzyszeń wpłacona 60%.
- 2) Czysty zysk ze sprzedaży materiałów organizacyjnych tak z rachunku gotówkowego jak komisowego.
- 3) Ze sprzedaży dewocjonaljów.
- 4) Subwencja Ministerstwa Rolnictwa na organizację konkursów.
- 5) Zysk ze sprzedaży Kazań Ks. Biskupa Fischera.
- 6) Subwencje z Kurji Biskupiej z Funduszu Akcyj Spółecznej.
- 7) Nadto doraźne i dobrowolne ofiary i datki na cele Związku ze strony sympatyków.

Stwierdzić należy, że dzięki zwiększonym funduszom dyspozycyjnym mógł Zarząd Związku skompletować 12 bibliotek wędrownych dla usług wzorowych a ubogich w fundusze Stowarzyszeń w diecezji.

Zarząd Związku poczuwa się do złożenia od siebie podziękowań w stronę tych wszystkich sympatyków a zwłaszcza w stronę P. T. Wiel. XX. w diecezji, którzy bez uszczerbku przez poparcie składnicy związkowej, poparli tem samem najlepszą sprawę w diecezji pośrednio, jakiej diecezjalny Związek Młodzieży Żeńskiej służy bezpośrednio.

Z całokształtem spraw finansowych Związku, zapoznają dokładniej ciekawość poniżej w wykresach podane tabele:

I.

Obrót kasowy (brutto) — per 31 grudnia 1929.

Dochody		Zł	gr	Rozchody		Zł	gr
1	Saldo . . . z r. 1928			1	Administracja :		
	1283·01			a)	Pensje . . .	1758 00	
	Różne . . .	1239 74	2522 75	b)	Lokal . . .	412 67	
2	Skł. Zw.	383 60		c)	Mat. piśm.	714 18	
3	Sprzedaż	7897 90		d)	Poczta . . .	459 00	
4	„ nadzw. (Kazania)	5795 29		e)	Różne . . .	202 21	3546 06
5	Oświatowe			2	Sprzedaż :		
a)	Skł. konk. . .	10 00		a)	Org. . . .	7274 96	
b)	Dyw. z bibl. w.	12 45		b)	„Kazania“	4654 24	11929 20
c)	Udziały „ „	130 00	152 45	3	Oświatowy :		
6	Nadzwyczajne :			a)	Bib. podr.	252 35	
a)	Z fund. A. S.	4466 28		b)	„ wędz.	550 75	
b)	Zj. M. P. got	726 60		c)	Różne . . .	59 80	862 90
c)	Dobr. datki	232 15		4	Nadzwyczajne :		
d)	Sztand. Zw.	23 00	5448 03	a)	Inwentarz	821 50	
				b)	Kradzież	141 74	
				c)	Nagrody	480 00	
				d)	Org. i prop.	516 19	
				e)	Różne	65 65	2025 08
				5	Różne przechodnie		1278 83
				6	Wierzytelności w got.		1171 01
				7	Saldo na rok 1930		1386 94
							22200 02
							22200 02

II.

Rachunek strat i zysków za rok 1929.

Straty		Zł	gr	Zyski		Zł	gr
1	Administracja	3546 06		1	Składka Zw.	383 60	
2	Oświata i prop. :			2	Dobrowolne datki	232 15	
a)	Wyjazdy	516 19		3	Subwencje :		
b)	Różne	124 45		a)	Fundusz A. S.	4466 28	
c)	Nagrody	480 00	1120 64	b)	Zjedn. M. P. g.	726 60	
3	Nadzw.: kradzież	141 74		a)	„ w mat.	313 40	5506 28
4	Amort. ruchomości :			4	Odsetki P. K. O.		8 02
a)	Inw. biur. 100/o	211 68					
b)	„ Bibl. podr.	73 34					
c)	„ „ wędz.	188 50	473 52				
5	Saldo zysków	848 09					
			6130 05				6130 05

III.

Zestawienie bilansowe za rok 1929.

Stan czynny		Zł	gr	Stan bierny		Zł	gr
1	Kasa: P. K. O. i gotówka	1386	94	1	Wierzyciele	1977	48
2	Dłużnicy (towar i ")	1993	37	2	Kapitał	7385	16
3	Zapasy towarów	2568	69	3	Zysk	848	09
4	Ruchomości: — 10 ^{0/0}						
	a) Inwen. biur. 1905 12						
	b) Bibl. podr. 660 06						
	c) " węd. 1696 55	4261	73				
		10210	73			10210	73

Komisja Rewizyjna zbadała załączniki, porównała je z księgą kasową i innymi księgami i stwierdza zgodność ich oraz poprawność zapisków i zestawień rachunkowych za rok 1929.

Przemyśl, dnia 30 maja 1930 r.

Przewodn. **Baronowa de Lago (m. p.)**

Ludomił Flałkiewicz (—)

Adela Węjnarowska (—)

IV.

Preliminarz budżetu na rok 1930.

Dochody		Zł	gr	Rozchody		Zł	gr
1	Składka Zw.	600	00	1	Administracja:		
2	Dobrowolne datki	250	00	a)	Pensje 2300 00		
3	Składnica tow. handl.	1500	00	b)	Lokal 500 00		
4	Subwencje	5650	00	c)	Poczta i druk 600 00		
				d)	Materj. piśm. 700 00		
				e)	Ubezp. 150 00		
				f)	Różne 300 00	4550	00
				2	Organizacja:		
				a)	Wyjazdy 1200 00		
				b)	Prop. 300 00		
				c)	Składka Zjedn. 75 00	1575	00
				3	Przysp. rol.	1000	00
				4	Biblij. pod. węd.	500	00
				5	Różne	375	00
		8000				8000	00

IV.

Działalność Stow. Mł. Pol. Żeńskiej.

a) działalność programowa.

Związek Młodzieży Pol. Żeńskiej jak wiadomo, jest jednym środkowym ogniwem z szeregu stopni naszej organizacji,

między Zjednoczeniem a ogółem Stowarzyszeń lokalnych. Dlatego pełny i dokładny obraz działalności programowej całej organizacji dać może zaznajomienie się ze sprawozdaniami wszystkich trzech stopni.

Związek oddziałuje programowo na najniższy stopień t. j. Stowarzyszenia i to bezpośrednio bądź pośrednio.

Bezpośrednie oddziaływanie ze Związku dokonuje się przede wszystkim przez działalność instrukcyjną, zwróconą w stronę Patronatów i Zarządów Stowarzyszeń. Oddziaływanie oświatowe i moralne dokonuje się za pomocą zlotów, zjazdów i kursów, urządzanych przez Zarząd Związku oraz za pomocą czasopism tak zw. okólników „Wiadomości“. Pośrednio oddziałuje Związek przez Patronaty i Zarządy Stowarzyszeń na młodzież zgrupowaną w Stowarzyszeniach, pozostawiając Patronatom oddziaływanie bezpośrednie.

W niniejszem sprawozdaniu przedstawimy zadania programowe z punktu wypracowania Patronatów i Zarządów Stowarzyszeń t. j. przez ich działalność na całość Stowarzyszeń, z których statystykę podajemy w wykresach na podstawie nadesłanych do Związku sprawozdań za rok 1929:

1) *Wykształcenie i wychowanie religijne i obywatelskie.* Organizacja nasza mając na uwadze potrzeby i wyrobienie całego człowieka, w programie swem na pierwszym miejscu stawia wykształcenie oświatowe przy równoczesnem uwzględnieniu doniosłości wychowania religijnego i obywatelskiego. Dyrektywy i instrukcje Związku w ciągu roku 1929 dobitnie podkreślały i przypominały w swych pismach znaczenie kultury umysłowej i duchowej w służbie najwyższych ideałów, podając sposoby i środki do ich zrealizowania.

Jak Patronaty S. M. P. Ż. i Stow. pracowały w tych kierunkach, zapozna nas dokładniej statystyka podana w poniższych tabelach.

I.

Życie religijne w Stowarzyszeniach w 1929.

Komunji św. wspólnych	Rekolekcyj	Święto Druchen	K ó ł e k	
			Euchar.	Misyj.
98	25	42	8	3
W r. 1923 86	16	33	7	3

II.

Działalność oświatowa i narodowa w 1929.

Zebrania	Wykłady		Przedst. wieczor.	Dekla- macyj	Innych urozmaic.	Wy- cieczek.
	ogółem	wygl. czł.				
815	695	133	292	447	247	45
r. 1928 681	578	139	215	394	206	33

III.

Statystyka bibliotek i czytelnictwa w Stow. w 1929.

Bibliotek	Tomów	Wypoży- czeń	A b o n o w a n o:				Kursy doksztalc.
			M. Polki	Kierow.	Okóln.	Innych	
42	3077	4153	871	55	54	33	5
r. 1928 33	2366	2828	751	42	43	42	2

IV.

Statystyka posiedzeń i kółek w Stowarzyszeniach w 1929.

Posiedzeń		Zbiórek zast.	Kursów	K ó ł e k			
Zarz.	Ogóln.			oświat.	śpiew.	muzycz.	zawod.
517	815	4	22	164 czł.	280 czł.	—	176 czł.
r. 1928 423	681	20	12	140 „	220 „	1	120

2) *Wychowanie gospodarcze i zawodowe.* Do Stow. istniejących na terenie Związku należy młodzież różnych zawodów. Najliczniejszą jest młodzież wiejska, rolnicza. Dlatego też zagadnieniom przysp. rol. do przyszłego życia gospodarczego i do pracy zawodowej, Związek poświęcił w roku sprawozdawczym nieco więcej uwagi. Czynił to przez oświatę praktyczną rolniczą w konkursach przysposobienia rolniczego i przez popieranie i specjalizowanie przemysłu domowego (robótek ręcznych) w niektórych Stowarzyszeniach.

Przemówienie włościanina na Zjeździe Tow. Rol. we Lwowie w obecności WP. Ministra jako przedstawiciela Rządu, że „w Polsce wówczas będzie dobrze, jeśli w stołach będzie ciasno a w gębie masno, a stanie się to

wtedy, gdy w głowach przez oświatę rolniczą będzie jasno", stało się niejako hasłem naszym.

Tabela poniższa podaje wykresy:

Wychowanie gospodarcze i zawodowe: w r. 1929.

Stow.	członków:	konkursy:	kursy g. domow.	Wykł. Ks. Staszica:	Pokazy wystawy:
53	1599	zesp. 39	17	5	18
w r. 1928 47	1502	„ 6	9	1	5

3) *Życie towarzyskie.* Młodzież w latach pozaszkolnych obok zatrudnień i zajęć codziennych nieraz monotonna i szarych, potrzebuje dużo radości i pogody ducha. Kultura życia towarzyskiego i obcowania społecznego, jak wiadomo, pozostawiała wiele u młodzieży do życzenia. Wystarczy wspomnieć pokątne zabawy, festyny, dorywcze i bez planu zebrania, wesela i t. p., aby nie załamać rąk nad „kulturą” takich zebrań i zabaw, kończących się nieraz i zbyt często bijatyką a nawet mordem. Wprawdzie dziewczę polskie z tytułu delikatności niewieściej było nieco lepszym, lecz nie potrafiło nieraz lepszą formą życia towarzyskiego oddziaływać szerzej na innych. Najgorzej, że nie umiało czy nie potrafiło nieraz uszanować godności własnej, stając się najczęściej bezmyślnie łupem niecznych zakusów i machinacji zepsutych ludzi.

Zebrania wspólne około wiadomych tematów już to na posiedzeniach zarządowych czy plenarnych, udział wspólny w pochodzie, wycieczkach, zlotach, zjazdach, wieczornicach, przedstawieniach a nawet zabawach pod okiem i opieką osób starszych, okazały się najlepszymi sposobami pedagogicznego oddziaływania i kulturalnego wychowania form i ogłady życia towarzyskiego.

Niestety — konkurencja w tym względzie innych kół młodzieży organizowanej koedukacyjnie, przez zbyt pochopną krewkość w latach młodych do muzyki i tańców, oddziałuje i na nasze Stowarzyszenia niebezpiecznie i dlatego Patronaty muszą oddziaływać często hamująco i czuwać nad tem, aby życie towarzyskie w kierunku zabaw nie wybujało zanadto, lecz rozwijało się w zdrowy sposób.

Ponieważ wycieczki, zebrania i t. p. pomieszczono w tabelach poprzednich, dlatego wykresów z tej dziedziny nie podajemy.

b) Statystyka Stowarzyszeń za r. 1929.

I.

	Liczba Stow.	Protektorów	Patronek	Członków Patronatu	Zarządów
	53	50	53	97	265
r. 1928.	47	43	47	69	235

Ogólna liczba Druchen 1599, w r. 1928, 1502.

Ogólna liczba czł. wsp. 118, w r. 1928, 263.

II.

Wykaz Stowarzyszeń.

Lp.	Miejscowość	Ilość człon.	Wedł. wieku		Członków	
			14—18	18—25	wsp.	patr.
1	Albigowa	45	20	25	—	1
2	Boguchwała	30	21	9	1	3
3	Bircza	16	9	7	—	3
4	Budy Przeworskie	34	5	29	—	4
5	Budy Łańcuckie	18	17	1	—	3
6	Błażowa	37	13	24	—	4
7	Chorkówka	30	8	22	—	3
8	Dembowiec	29	16	13	—	1
9	Domaradz	15	4	11	—	1
10	Grodzisko Dolne	60	15	45	—	3
11	Gorliczyna	26	8	18	—	4
12	Grochowce	24	15	9	—	4
13	Handzlówka	30	20	10	—	1
14	Iwonicz	38	11	27	—	3
15	Jasionów	24	10	14	—	2
16	Jasienica k/Birczy	22	6	16	—	1
17	Jasienica k/Brzozowa	30	14	16	—	2
18	Jasło	19	—	19	—	2
19	Krzywcza n/Sanem	17	14	3	3	2
20	Kosienice	29	20	9	—	2
21	Kraczkowa	21	18	3	—	1
22	Kalwarja Pałacowska	20	12	8	—	2
23	Klecie	8	5	3	—	1
Do przeniesienia		622	281	341	4	53

Lp.	Miejscowość	Ilość człon.	Wedł. wieku		Członków :	
			14—18	18—25	Wsp.	Patr.
	Z przeniesienia :	622	281	341	4	53
24	Korczyna	45	20	25	—	2
25	Klimkówka	26	13	13	1	5
26	Krzemienica	42	14	28	—	4
27	Lubenia	106	2	104	—	2
28	Lacka Wola	41	37	4	11	6
29	Łowisko	13	—	13	—	2
30	Miejsce Piastowe	14	14	—	—	1
31	Markowa	82	67	15	—	3
32	Niżankowice	18	11	7	—	2
33	Nawsie Brzostockie	23	4	19	1	1
34	Orzechówka	38	16	22	—	2
35	Przedmieście - Łańcut	26	12	14	8	2
36	Prątkowce	10	3	7	—	1
37	Przemyśl - miasto	30	10	20	—	2
38	Rokietnica	20	6	14	—	8
39	Rymanów	52	30	22	—	5
40	Ranizów	40	30	10	—	1
41	Roźwienica	14	3	11	—	4
42	Sanok	30	20	10	80	24
43	Staromieście	25	22	3	—	2
44	Świętoniowa	35	25	10	—	2
45	Tyrawa Wołoska	40	19	21	3	2
46	Trzcinica	26	12	14	—	2
47	Tapin	15	15	—	3	5
48	Tustanowice - Wolanka	35	22	13	3	2
49	Trzebowisko	20	20	—	—	1
50	Wysoka ad Łańcut	18	6	12	—	3
51	Wola Brzostocka	9	3	6	—	1
52	Wrzawy	60	35	25	—	1
53	Wojaszówka	24	3	21	4	1
	Razem	1599	775	824	118	152

III.

Zestawienie rozwoju Stowarzyszeń.

E w i d e n c j a	+	—
Dnia 31/XII 1928 r. stow. było	47	
W ciągu roku 1929 powstało nowych Stow.	18	
Z roku 1928 zmarło Stow.		4
Z „ „ sprawozdań nie nadeszło Stow.		6
Z „ 1929 sprawozdań nie nadeszło Stow.		2
Razem	65	12

+ 65 Stow.

— 12 „

31. XII. 1929. **Razem — 53 Stow.** — zaś z końcem roku 1929 kandydowało 8 Stowarzyszeń.

Uwagi końcowe.

Jak z tabeli statystycznej №. III. wynika, to Stowarzyszenia wykazują przyrost $38\frac{1}{2}\%$ w roku 1929. Na skutek jednak upadku 12-tu Stowarzyszeń w tym samym czasie, netto zysku w ciągu roku wynosi faktycznie tylko 17%.

Dziwne zjawisko pochodzi stąd, że ze wzrostem Stow. nie idzie w parze nasilenie pracy i wzrost opieki nad młodzieżą w Patronacie. Stale jedna i ta sama liczba Patronów, organizuje i pracuje w Stow. do jakiegoś czasu a z chwilą ich ubytku czy przeniesienia, powstają nowe przez nich zakładane, a tymczasem dawne z braku opieki dostatecznej upadają lub wiodą żywot suchotniczy.

Brak wiary we własne powodzenie i siły i niezrozumienie wartości tej pracy na tle burzliwych czasów, każe nam biadać tylko i stać bezczynnie, zamiast budować i tworzyć wartości przez młode pokolenie w jej umysłach i sercach w organizacjach na wskrós z ducha i zasad katolickich.

Usprawiedliwiamy się często wygodnie rejestrem i ilością, Róż i Bractw kościelnych zapisanych w księgi parafjalne a i wobec tych nie zawsze stosujemy zasady nowszego duszpasterstwa, zadowalniając się niekiedy jednorazową zmianą róż w miesiącu.

Zapominamy również i o tem, że żyjemy w czasach akcji katolickiej przez ludzi świeckich i że nakaz ten wydała w obecnych czasach Stolica Piotrowa przez Ojca św. Piusa XI. A skąd weźmiemy szermierzy i ludzi do tej Akcji zaprawionych i przygotowanych, jeśli ich nie wyrobimy od lat młodych w organizacjach katolickich.

Pocieszamy się nieraz, że w parafjach istnieje inna organizacja, która wrogo do kościoła się jeszcze nie odnosi

a przeoczamy ostatnią encyklikę Ojca św. „O chrześcijańskim wychowaniu młodzieży“, która posłuchajmy co orzeka: „Podobnie błędem i dla chrześcijańskiego wychowania szkodliwym jest tak zw. system „koedukacji“ (wspólne zebrania chłopców i dziewcząt razem), oparty przez wielu na zaprzeczającym grzech pierworodny naturalizmie...“ patrz Kronika z marca 1930. str. 117.

Niektórzy pytają ciekawie — co daje Stowarzyszenie? — kłopot! — a tacy nie zatroszczą się o to, co by można zdziałać w parafji przez Stowarzyszenie. Są i tacy, którzyby nawet rozpoczęli pracę i znaleźli warunki, ale wynajdą tyle trudności i niemożliwości, aż ich kto inny w tem wszystkim niepowołany wyręczy. Słyszcy się i zdania takie; „że tego mnie nikt nie uczył“ — a przecież zrozumiana konieczność i potrzeba jest już dość dobrym nauczycielem, przy obfitem do tego bogactwie literatury polskiej w tym kierunku.

Kwestja budowy domów lub bodaj sal parafjalnych staje się piekącą i naglącą potrzebą.

Wyszukanie i zachęcanie dzielniejszych jednostek w parafji do tej pracy i podział pracy odpowiedni, ułatwi i usprawni oddziaływanie, nie wykluczając lepszych jednostek z pośród samej młodzieży.

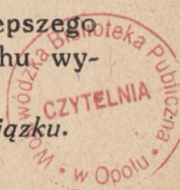
Młodzież sama kończąca szkołę, nie przedstawi większych trudności dalszego wychowania w Stowarzyszeniach, jeśli się ją już w szkole przygotuje do życia zorganizowanego przez Krucjatę Eucharystyczną lub t. p. i po wyjściu ze szkoły zaopiekuje się jej losem w organizacji katolickiej.

Nowe czasy stworzyły nowe potrzeby i wyrobić muszą nowych ludzi.

Podając powyższe sprawozdanie do rąk zainteresowanych, podajemy je w tej myśli i nadziei, że następne sprawozdanie wykaże podwojoną liczbę Stowarzyszeń i Patronatów.

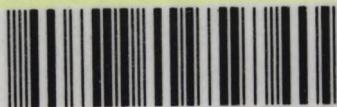
W rozumieniu, że Stowarzyszenia młodzieży katolickiej mają być pierwszemi placówkami w Akcji Katolickiej a szczególnie dziewczę polskie przyszlą wychowawczynią lepszego pokolenia, dlatego niemi się zajmujemy i w tym duchu wychowamy — **Szczęść Boże!!**

Sekretarjat Związku.

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

CM KEK 317573

000-317573-00-0